

בחזרה מההוליווד, בין סארים לטוקיו, מספר אורי ברבש על פגישות, תוכניות והוויות

איך חורים הביתה בלי אוסקר ועם מגנינה בלבן צריך לשאול את אורי ברבש. אין זה סוד: האוסקר היה מוחשי יותר מאיפעס, וגם אם לא נקצר ברובה, הרי לוח כחול כחול מוכר ברכה של הצעות עבודה מפתעות, אולם כ"ל המפתח לא חזרתי מסוחר מהצעות, אלא כי לא התפתחתי. לא אכחיש. היתה התלבטות קשה. אבל אני חושב שעולמתי היא גם מקור כוח. אני פוחד להתמודד עם מעצמי. יש בימאים המסוגלים להתמודד עם קשת גדולה של נושאים, בכל מקום שלשם תישא אותם הרוח. אני איני כזה. אני יוקק לרקע שלי, לעולם שלי, למורשת שלי ולנושאים שלי. אני לא בימאי שכיר.

אורי של הארגנטינים. אין ספק שהעשייה הישראלית לא תתאמן לרחוק אורז כמו ברכש לשויות זרים, מה גם שהסרטי הבא שלו — שאת תקצירו, אגב, יגיש לפסטיבל טוקיו — מתרחש בישראל, אם כי הוא מתמודד עם תקופה אחרת: זה יהיה מערבן של ערכים. השם, שאיתו יסע לטוקיו — דרימס (באנגלית: חולמים).

ברבש היה אחד מ-16 יוצרי קולנוע שגילם פחות מ-40, שיצגו את סרטיהם במיסגרת תחרותית של קולנוענים צעירים שטוקיו בחרה לעודד. בפסטיבל יוצג סרטו של ברבש, מאחורי הסורגים, שהוגש בליווי התסריט של דרימס. והו סיפור על צעירים העוזבים את אירופה שאחרי מלחמת העולם הראשונה ומקיימים קיומנה, בכונה להוליד חברה חדשה. אילמלא הסרט קיימה לקת קצב בשם זה, הייתי קורא לסרט שלי דם יזע ודמעות.

בין יכול הנסיונות המרגשים שפקדו אותו בדרך לאוסקר ובחזרה בולט הרומן הארגנטיני. מסתבר שמכל ארבעה המועמדים האחרים שסיכנו את קאמילה, המועמד הארגנטיני פרס האוסקר (שגם הוא לא זכה, והמוצג עתה בארץ) החליטו הארגנטינים שהיריב האמיתי שלהם הוא הסרט הישראלי. וכך שלחו לישראל, ערב לפני האוסקר, כתב וצלם שהעניקו לברבש את אחד המאמרים המרגשים ביותר על סרטו בעיתון הנטשה (אנשים), ככותבת: "היריב האויב של קאמילה".

ברבש, מצידו, העניק שני ראיונות לרדיו ארגנטינה לפני טקס חלוקת הפרסים ממש ולא הסתיר את אהדתו החוזרת לסרט הארגנטיני. שביקש ממנו להתנבא בשידור, אמר: "אני מקווה שיהיו שני אוסקרים, לקאמילה ולסורגים".

היום, במבט לאחור, משהחכים, עדיין שמורה אהדתו של ברבש לקאמילה מכל המתחרים האחרים, ובעיקר לבימאית שלה, מריה לואיזה במברג — סבתא לשמונה נכדים, שזה לה סירטה הארוך הראשון, אחרי שבמשך שנים נשאה עימה את התסריט מבלי שיכלה להגשימו, מטעמים פוליטיים. היא התחילה לצלם באותו יום שבו התחלף השילטון.

מחמאה של השוער. אחד הרגעים

המוקדן החל מהשבוע בפאריס.

סובי סובי

מחשבה

נהר (אורלי, תל-אביב, ארצות-הברית) - מבין שלושת סרטי החקלאות הנדולים שיצרה אמי ריקה בשנה שעברה זהו המציאות ביותר, והיחיד המנסה להתמודד עם המציאות בדצינות גמורה, מבלי להיאחז בתיקויות-שנוא או במיתוסים חסרי שחר (שני הסרטים האחרים הם קאנטרי ומקום בלב).

העלילה כאן מתחילה במקום שמסתיים קאנטרי, כלומר אחרי שמישפחות האיכרים הצליחו לנמנע, זמנית, את מכירת רכושם למרבה במחיר, לטובת עלוקת-התבנקים המוצצות את דמם. אולם מכאן והלאה, במקום לאמץ את הסיסמה שהכל יהיה בסדר ושהמימשל הטוב בושינגטון ידאג לתקן את המעוות - מנסה מארק ריידל (האגם המזוהב) לצייר תמונה אמיתית של הגורל הצמוי לעובדי האדמה הקטנים: עמידה בלחץ מתמיד של קונצרנים גדולים, המדכאים כבר על סוג הקלאות אחרת, אשר תכחיד את מורשת האדמות מצד אחד, ותגשל את האיכר הקטן מחלקתו, מצד שני. לעומת כל אלה, העקשנות שבה נאחזים האיכרים ברכושם, למרות הכל.

כדי להחזיק מעמד עד לאותו יבול מיוחל, יוצא גיבור הסרט הזה לעבוד מחוץ לבית, בתעשייה. מאחר שגם שם אין המצב ורוד יותר, הוא נאלץ להצטרף לחבורה של ממירי-שביתות, כדי שיהיה לו כסף לשלוח הביתה.

כדי לייפות נושא מחוספס זה משתמש ריידל בחרבה מאוד מעמדים פיוטיים, המצולמים להפליא (הצלם וילמוט ויגמונט).

סיסי ספייסק: האשה המסורה

אבל שאינם שייכים תמיד לעצם העניין. לדוגמה, העופר המתפרץ לתוך בית-היציקה המהביל (מזכיר את צילומי יוג' מונט בצייד-הצבאים) ותמונות הנהר המאסטורליות הרבות, או לסירוגין, הנהר הנועש והזועם, המספק את אסון הטבע החיוני, שבלעדיו נראה שאין לסרט כזה זכות-קיום. סיסי ספייסק מוסיבה לשחק את אשת החייל המסורה לבעלה, מל גיבסון מנלם איכר עקשן ומתוסכל, וסקוט גלן מצליח להפוך את הרשע בסרט לדמות שאינה כולה צבע אחד.

צוענים

צופתיים

נסיד צועני (תמוז, תל-אביב, צר'פת) - יותר משמו מספר צעירה, מצייני הסרט תמונת-מצב - מצבם של הצוענים החיים בשולי החברה בצרפת. לזכות הנעם האוסף (שהודג על סרטו) ייאמר, שהוא מבין מהחינוך ברכושם, בדרך-כלל צוענים מסוג זה לקרקס פולקלוריסטי. לחובות - הוא חוטא בנוסח של תועמלנות פוליטית, שאין לה בסיס של ממש.

גיבסון הסרט הוא ברנט שגירש את אשתו, משום שבמשך שנים ניסר כדורים למניעת הריון, כי אחרי שילדה בת אחת, סירבה להוסיף וללדת, בשל העוני המחפיר שבו נאלצה לחיות. הוא מסרב להניח לה לראות את הבת, החיה במחיצתו, יחד עם אמו הישנה, פרנשה אין לו, הוא חי מן היד של הפה, כמגדי גבוי, קטנות. כשהוא כולו מותוסים הישנים אל הצורה, ואינו מוכן לעשות מאומה כדי לשנות את מצבו. הוא מתנכל לבתו ולאמו, המנסות לרכוש דעת ולנצח ממעגל-הקסמים של המצוקה, הוא דוחה את פניות גיסו, שהם כנראה סנדקים קטנים של עולם הפשע, לקוח בחזרה את אשתו ולזכות לעזרה מצידם. בסופו של דבר הוא עצמו בלי בית, בלי מימשחה, בלי תמיכה ובלי תיקווה.

גאסליף מצייני תמונה משכנעת מאוד של העוני המחריד, הברות האיומה, והתנאים הזועזועים שבהם חיים אנשים בשולי פאריס, עיר-האורות היוזרת. יש משהו מן התיעוד בדרך שבה הוא מצלם את נודדי גיבוריו ואת היחס של החברה הממוסדת אליהם. עם זאת, משום שהוא מדלג על כל-כך

ילד צועני: גנבים, אלימים, מסוכנים

הרבה פרטים בסיפורו, קשה מאוד לדעת מה בדיוק עושות כל הנגשות בסרט, וניתן רק לחשוך שכל האגדות על הצוענים - הגנבים, האלימים, המסוכנים, שיש להיזהר מפניהם - הן בעצם נכונות, ואם אין ספק שההתנהגות האלימה של המישטרה הצרפתית, או הזילזול המחריד של רשויות השומרות את מיובלת העיר כמקום חניה לצוענים, מעוררים תיעובות - קשה לומר שגיבור הסרט הזה מעורר אהדה במשהו, במיוחד משום שקשה לראות בו רצון כלשהו להיות משהו אחר מטפיל.

להודו. מאחורי הסורגים, אמדיאוס, מטרור פוליס. ירושלים: אמדיאוס, דמעות של שתיקה. חיפה: אמדיאוס, כרמן, מטרופוליס.

תל-אביב

*** ראובר להודו (צפון, אנגליה) - דייוויד לין פורש יריעה רחבה, ציבעונית ומרהיבה, בעיבוד הרומן של פורסטר, על עימות בין תרבות המערב והמזרח ודימוי הכיבוש של האימפריה הבריטית. עם ג'ודי דיוויס, אלק גינס, ויקטור כנרני, וכלת האוסקר פגי אש קרופט.

ירושלים

** ראובן, ראובן (רון, ארצות-הברית) - מיפג'רדאוה לכישרונותיו של טום קונטי, המגלם משורר ולשי שיכור, שמקור השראתו יבש ורק תהילת עוזרת לו להיגרר מעיר שדה אחת לשנייה, כמרצה לפני נשות אמריקה על מהות השריה.

חיפה

*** ברמן (אורלי, צרפת) - עיבוד קולנועי דינמי ומרהיב לאופרה של וור' ביזה עם ג'וליה מיגנס-ג'ונסון התוססת, הנמרצת והמל-היכה, בדמות הצועניה המאמינה כאבה חופשית, בימאי: פרנצ'סקו רוזי.

תדרין חובה לראות:

תל-אביב: דמעות של שתיקה, המעבר

במאי ברבש

שתי ארוחות-צהריים וטלפון אחד